

Štrasburg , 17. novembra 2010

CCJE (2010)3 finálna verzia

Poradná rada Európskych sudcov

(CCJE)

**MAGNA CARTA SUDCOV
(Základné princípy)**

Úvod:

Pri príležitosti 10. výročia, prijala Poradná rada európskych sudcov (CCJE) počas svojho 11. plenárneho zasadnutia (Štrasburg, 17. – 19. Novembra 2010) Magnu Chartu sudcov (Základné princípy), ktorá sumarizuje a kodifikuje závery Stanovísk CCJE, ktoré už boli prijaté. Každé z týchto 12 stanovísk, ktorým venoval pozornosť Výbor ministrov Rady Európy, obsahuje dodatočné úvahy na témy, ktoré sú obsahom tohto dokumentu (pozri www.coe.int/ccje).

- Finálna verzia môže byť podrobená formálnym úpravám -

MAGNA CARTA SUDCOV (Základné princípy)

Právny štát a spravodlivosť

1. Súdna moc je jedna z troch mocí každého demokratického štátu. Jej poslaním je garantovať existenciu právneho štátu a prostredníctvom toho zabezpečovať riadne uplatňovanie zákona nestranným, spravodlivým, reálnym a efektívnym spôsobom.

Sudcovská nezávislosť

2. Sudcovská nezávislosť a nestrannosť sú základnými predpokladmi pre činnosť súdnej moci.
3. Sudcovská nezávislosť musí vyplývať zo zákona, byť funkčná a finančná. Musí byť garantovaná vo vzťahu k ostatným mociam štátu, tým, ktorí hľadajú spravodlivosť, k ostatným sudcom a spoločnosti vo všeobecnosti, prostredníctvom vnútroštátnych právnych noriem na najvyššej úrovni. Štát a každý sudca sú zodpovední za presadzovanie a ochranu sudcovskej nezávislosti.
4. Sudcovská nezávislosť musí byť garantovaná vo všetkých oblastiach sudcovskej činnosti, najmä pokiaľ ide o výber sudcov, menovanie do funkcie až do dôchodkového veku, kariérny postup, nepreložiteľnosť, vzdelávanie, sudcovskú imunitu, disciplinárne konania, odmeňovanie sudcov a financovanie súdnej moci.

Záruky nezávislosti

5. Rozhodnutia týkajúce sa výberu, menovania a kariérneho postupu musia byť založené na objektívnych kritériách a prijaté orgánmi, ktoré sú zodpovedné za garantovanie nezávislosti.
6. Disciplinárne konania musia prebiehať pred nezávislým orgánom s možnosťou odvolania sa na súd.
7. Na základe konzultácii so súdnou mocou, štát musí zabezpečiť ľudské, materiálne a finančné zdroje potrebné na riadnu činnosť súdneho systému. V záujme obmedzenia akýchkoľvek neoprávnených vplyvov musia sudcovia dostávať primerané finančné ohodnotenie, vrátane adekvátneho dôchodkového zabezpečenia, ktoré musí byť upravené v zákone.

8. Počiatočné vzdelávanie ako aj celoživotné vzdelávanie je právom a povinnosťou pre sudcov. Toto vzdelávanie sa musí organizovať pod dohľadom súdnej moci. Vzdelávanie je dôležitým prvkom ochrany nezávislosti sudcov ako aj kvality a efektívnosti súdneho systému.
9. Súdna moc sa musí podieľať na všetkých rozhodnutiach, ktoré majú vplyv na výkon súdnych funkcií (organizácia súdov, procesné predpisy, ďalšia legislatíva).
10. Pri výkone svojich funkcií zameraných na uplatňovanie spravodlivosti, sudcovia nesmú podliehať žiadnym nariadeniam alebo inštrukciám, alebo akémukoľvek hierarchickému nátlaku a musia byť viazaní len zákonom.
11. Sudcovia musia zabezpečiť rovnosť zbraní medzi žalobou a obhajobou. Nezávislé postavenie prokurátorov je základnou požiadavkou pre právny štát.
12. Sudcovia majú právo byť členmi národných a medzinárodných asociácií sudcov, ktoré sú poverené ochraňovať poslanie súdnictva v spoločnosti.

Orgán zodpovedný za garantovanie nezávislosti

13. Na zabezpečenie nezávislosti sudcov, každý štát musí vytvoriť Súdnu radu alebo akýkoľvek iný špecifický orgán, ktorý bude sám o sebe nezávislý na legislatívnej a výkonnej moci a bude mať široké kompetencie vo všetkých otázkach týkajúcich sa jeho rokovacieho poriadku, ako aj organizácie, fungovania a imidžu súdnych inštitúcií. Rada sa musí skladať buď výlučne zo sudcov, alebo z podstatnej väčšiny sudcov, volených ich kolegami – sudcami. Súdna rada sa musí zodpovedať za svoju činnosť a rozhodnutia.

Prístup k spravodlivosti a transparentnosť

14. Súdna moc musí byť prehľadná a informácie o činnosti súdneho systému musia byť publikované.
15. Sudcovia musia robiť kroky na zabezpečenie prístupu k rýchlemu, efektívnemu a vhodnému riešeniu sporov a mali by prispievať k propagácii alternatívnych metód riešenia sporov.
16. Súdne dokumenty a súdne rozhodnutia musia byť vyhotovené v prístupnom, jednoduchom a jasnom jazyku. Sudcovia musia vydávať odôvodnené rozhodnutia, vyniesť rozsudky verejne v primeranom čase, na základe spravodlivého a verejného pojednávania. Sudcovia musia využívať vhodné metódy riadenia prípadu.

17. Vynúiteľnosť súdnych rozhodnutí je základným prvkom práva na spravodlivý proces a zároveň garantuje efektívnosť súdnictva.

Etika a zodpovednosť

18. Činnosť sudcov má byť usmerňovaná deontologickými princípmi odlišenými od disciplinárnych pravidiel. Musia ich navrhnúť samotní sudcovia a musia byť súčasťou ich vzdelávania.

19. V každom štáte ústava alebo zákon upravujúci postavenie sudcov musia definovať pochybenia, ktoré môžu viesť k disciplinárnym sankciám ako aj k disciplinárnemu konaniu.

20. Sudcovia musia byť trestne zodpovední podľa všeobecného právneho poriadku za činy spáchané mimo ich súdneho úradu. Sudcovia nesmú byť trestne zodpovední za neúmyselné pochybenia pri výkone svojej funkcie.

21. Náprava pochybení pri rozhodovacej činnosti musí byť zabezpečená vhodným systémom opravných prostriedkov. Nápravu akýchkoľvek iných pochybení pri výkone spravodlivosti je možné žiadať iba od štátu.

22. V súvislosti s výkonom súdnych funkcií nie je vhodné, aby sudca čelil akejkoľvek osobnej zodpovednosti, ani pokiaľ ide o náhradu nákladov štátu, okrem prípadov úmyselnej nedbanlivosti.

Medzinárodné súdy

23. Tieto princípy sa musia aplikovať *mutatis mutandis* na sudcov všetkých európskych a medzinárodných súdov.